

Analyse af kapacitetsudfordringerne i dagtil- bud i distrikterne Skovlunde, Sko- vvejen og Hedegården

Indledning

Børne- og Skoleudvalget drøftede den 9. april 2019 den langsigtede kapacitet på 0-5 årsområdet (pkt. 12) og traf beslutning om oprettelse af satellitter til eksisterende børnehuse i hhv. distrikt Skovlunde og distrikt Skovvejen, for at huse den stigende tilgang af børn i disse distrikter. Desuden har Børne- og Skoleudvalget på møde den 17. juni 2019 (pkt. 5) behandlet en sag om mulige løsninger som følge af stigende børnetal også i distrikt Hede Magleparken.

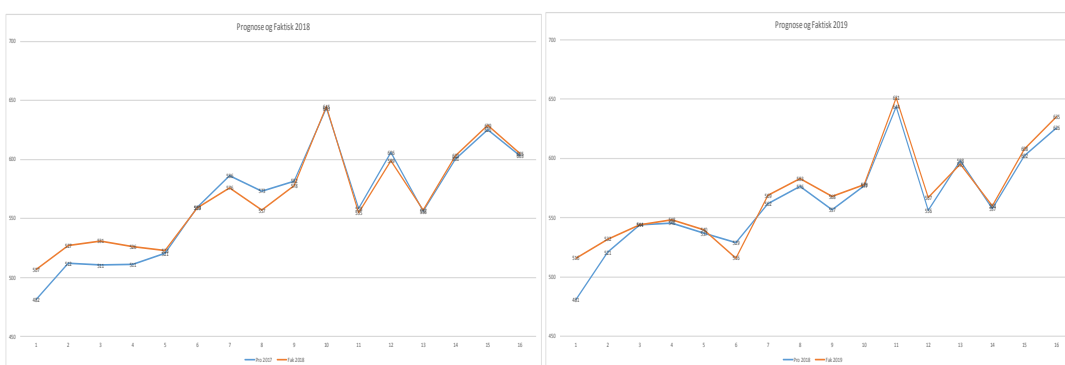
I forbindelse med Børne- og Skoleudvalgets behandling er der ønsket yderligere analyser af såvel befolkningsudviklingen som mulige løsningsforslag på det stigende antal børn som indskrives i Ballerup Kommunes børnehuse.

Denne analyse vil derfor indledningsvis gennemgå den forventede udvikling i børnetallene samt befolkningsprognoserne. Dernæst vil der blive præsenteret forskellige muligheder for at håndtere den stigende vækst i befolkningstallet for de 0-5 årige.

Analysen vil alene komme med forslag i forhold til distrikterne Hedegården, Skovlunde og Skovvejen, da det primært er her befolkningstilvæksten ses. Pt. forventes et faldende børnetal i distrikt Måløv i de kommende år og i distrikt Baltorp forventes et stigende børnetal i befolkningsprognoserne, men aktuelt ses ikke en større indskrivning end tidligere. Samtidig er der i distrikt Baltorp stadig mulighed for at an-

vende den fysiske kapacitet yderligere, jf. notat fremlagt for Børne- og Skoleudvalget den 5. februar 2019.

Ses på befolkningsprognosen fra 2019 forventes samlet i Ballerup Kommune en tilvækst i aldersgruppen 0-5 år på 526 børn frem til 2029. I en fordeling mellem distrikterne ses den største tilvækst i distrikt Baltorp samt i distrikt Skovlunde. Befolkningsprognoserne skal dog tolkes med varsomhed når der ses på netop aldersgruppen mellem 0-5 år. Der har således været en tendens til at befolkningsprognoserne har overestimeret antallet af kommende børn i distrikt Baltorp. Dette ses delvist i modsætning til at befolkningsprognoserne fra hhv. 2018 og 2019 har undere-stimeret den faktiske udvikling i Ballerup Kommune samlet set for de 0-5 årige, jf. nedenstående grafer, hvor hhv. prognoserne fra 2018 og 2019 sammenlignes med de faktiske befolkningstal for de 0-16 årige.

Det bemærkes i øvrigt, at jo ældre børnene er, jo sikrere bliver prognoserne.

En anden måde at se på befolkningsudviklingen i distrikterne er via forældrenes op-skrivning i pladsanvisningssystemet.

Skovlunde

I distrikt Skovlunde ses merindskrivningen ud over det forventede særligt i løbet af foråret 2019 og accelererende hen imod sommeren 2019. Medio juni måned sås en merindskrivning ud over det forventede på op mod 37 flere børn i distriktet. Siden da er der kommet yderligere børn til, jf. også nedenstående.

Befolkningsprognoserne forventer en relativ pæn vækst i antallet af børn frem mod 2029.

Skovvejen

I distrikt Skovvejen ses en merindskrivning ud over det forventede i løbet af foråret og særligt i løbet af forsommeren. Pt. (14. juni 2019) ses en merindskrivning på op mod 38 børn med forventede pasningsbehov fra august måned og frem til december måned 2019. Det bemærkes, at en pæn del af merindskrivningen skyldes til-flyttere (ca. 13 børn).

Befolkningsprognoserne forudser et fald i antallet af børn i distriktet frem mod 2029.

Hedegården

I Hedegården ses en merindskrivning i foråret 2019 på ca. 7 børn frem til 1. maj 2019 ud over den gennemsnitlige udvikling i distriktet. Efter 1. maj er der dog set

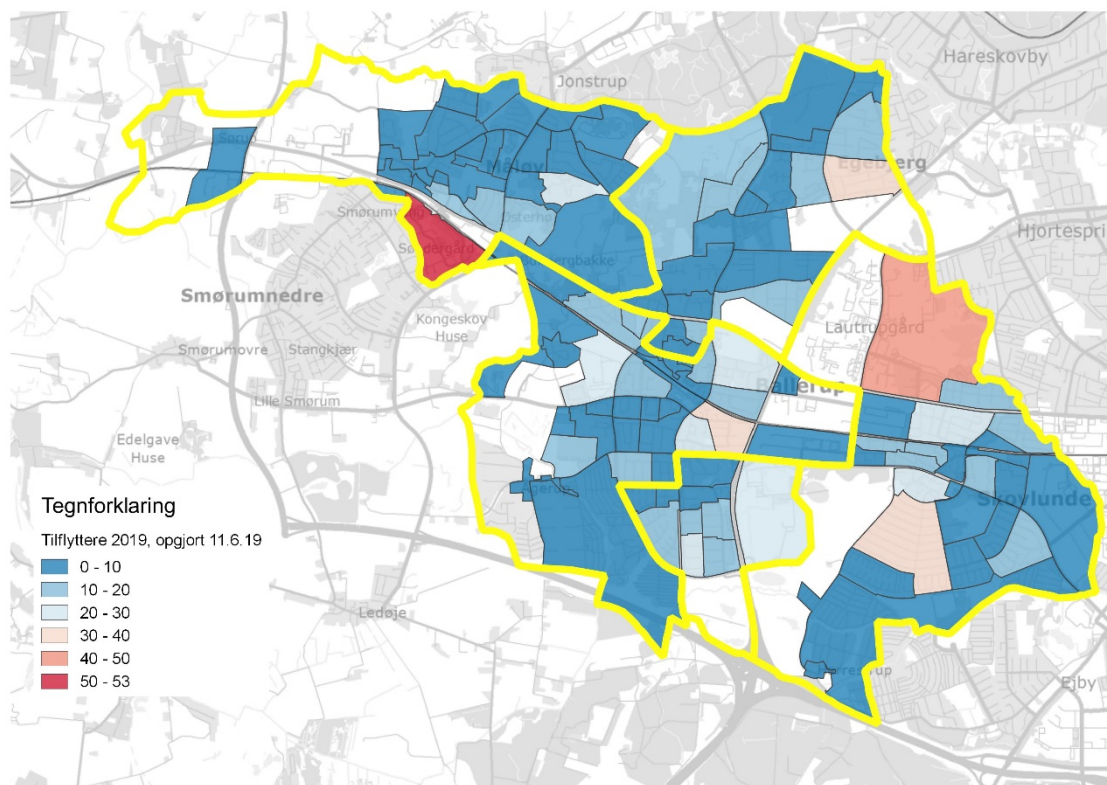
en relativ stor yderligere merindskrivning på op mod 28 yderligere børn (pr. 14. juni 2019), der har behov for plads i distriktets børnehuse inden for de kommende fire måneder, herunder en meget stor del (10 børn) allerede fra september 2019.

Befolkningsprognoserne forudsiger en moderat tilvækst af børn frem mod 2029 i distriktet.

Kvartersanalyser

Udviklingen i børnetallene kan også ses i forhold til de enkelte kvarterer i distrikterne. Det er således en formodning, at der pt. ses en delvis generationsudskiftning i nogle af villaområderne i Skovlunde Syd, hvor der ses en noget større tilflytning end tidligere set, jf. nedenstående oversigt over tilflyttere i perioden fra 1. januar 2019 til 11. juni 2019. Oversigten siger dog ikke specifikt noget om det er tilflyttere med børn.

Som det ses har der særligt været en tilflytning i Søndergaarden samt i Skovlunde.

Samlet set forventes fremadrettet et stigende antal børn i distrikt Skovlunde de kommende år. En stigning som betyder, at den nuværende fysiske kapacitet ikke slår til, jf. dog også nedenstående.

For distrikt Skovvejen ses pt. en relativ stor stigning i antallet af børn, der opskrives til distriktets børnehuse. Det er svært på baggrund af de forskellige prognoser og kvartersanalyser at uddrage en entydig tendens for de kommende år. Der vil dog være behov for at se på mulighederne for at øge den fysiske kapacitet på den korte bane, jf. nedenstående.

For distrikt Hedegården forventes en moderat stigning i børnetallet de kommende år, dog med forbehold for evt. nybyggeri mv. En stigning som ligeledes indikerer, at der bør ses på den fysiske kapacitet, herunder evt. rokader, jf. nedenstående.

Der henvises i øvrigt til det på Børne- og Skoleudvalget fremlagte notat den 9. april 2019.

Status for de besluttede satellitter

Børne- og Skoleudvalget besluttede den 9. april 2019 at oprette to midlertidige satellitter i hhv. distrikt Skovlunde og Skovvejen for at øge kapaciteten i de to distrikter. Det blev besluttet, at oprette en lokalitet på Torvevej i Skovlunde samt en lokalitet i Agernhaven (Isbjerget) i distrikt Skovvejen med henblik på håndtering af den stigende søgning i distrikterne.

Torvevej – distrikt Skovlunde

Det er forventningen, at satellitten på Torvevej kan åbnes pr. 1. oktober 2019, hvorefter der forventes en 'glidende' indfasning af børnene i en periode. Alt efter den endelige bygningsmæssige sammensætning, forventes Torvevej at kunne rumme mellem 40 – 50 børnehavebørn, dog afhængigt af antallet af lokaler der kan disponeres over, herunder en evt. mindre udvidelse med et lokale pr. 1. januar 2020. Det forventes, at Torvevej organisatorisk knyttes til Sømosen. Torvevej ses for nuværende ikke både at kunne rumme både vuggestue- og børnehavebørn, henset til pusle- og toiletkapacitet samt af hensyn til udearealerne.

Det er vurderingen – såfremt der ikke ses en yderligere merindskrivning i den kommende periode – at forøgelse af den fysiske kapacitet med Torvevej samt anvendelse af et mindre fællesrum i Villa Kulla, kan sikre den fornødne kapacitet i distriktet frem til ca. det tidligere forår 2020. Herefter ser det ud til at det er nødvendigt at finde yderligere løsninger, jf. også nedenfor.

Isbjerget – distrikt Skovvejen

Pt. er det vurderingen, at Isbjerget bygningsmæssigt står klar omkring 1. september 2019, hvorefter der foretages en 'glidende' indfasning af børnene over en periode. Isbjerget vil indledningsvis bestå af en vuggestuegruppe og af en børnehavegruppe på samlet ca. 20 børn. Det forventes, at Isbjerget organisatorisk knyttes til Nordpolen.

Det er vurderingen – såfremt der ikke ses en yderligere merindskrivning i den kommende periode – at forøgelsen af den fysiske kapacitet med Isbjerget samt en mindre tilpasning i Lundegården, kan sikre den fornødne kapacitet i distriktet frem til foråret 2020.

Distrikt Hedegården

Der var i første omgang ikke skønnet behov for en akut forøgelse af den fysiske kapacitet i Hedegården, men en stærkt stigende merindskrivning har medført et akut pres på den fysiske kapacitet i distriktet. Der er nedenfor beskrevet en række løsningsforslag, som også skal ses i forlængelse af den analyse af den samlede kommunale bygningskapacitet i distriktet, som blev aftalt i budgetaftalen for 2018.

Indtil der findes en mere permanent løsning på den fysiske kapacitet, er der etableret en meget foreløbig løsning, hvor der anvendes et fælles rum (LilleØ) i Globen samt en mindre overbelægning i Birkegården. Anvendelsen af fællesrummet giver umiddelbart en udfordring omkring liggepladser, plads til barnevogne og pusleplads, som deles med Sesam. Dette søges der fundet en løsning på, men afhænger dog også af omkostningerne herved henset til evt. mere permanente løsninger, jf. nedenfor.

Andre muligheder til forøgelse af kapacitet end bygningsforøgelse

Børne- og Skoleudvalget besluttede den 9. april 2019 at iværksætte en række analyser, som kan øge den fysiske kapacitet og/eller give mulighed for yderligere pasningsplads til børn. På baggrund heraf er foretaget analyser af:

1. tiltrækning af flere dagplejere
2. etablering af skovbørnehave/busbørnehave
3. anvendelse af børnehusenes fællesrum
4. anden distriktsopdeling end de nuværende
5. tilskud til pasning af egne børn
6. muligheder for fysisk udvidelse af kapaciteten i dagtilbud

ad 1. Tiltrækning af flere dagplejere

En mulighed for at øge kapaciteten i dagtilbud er en øget anvendelse af dagpleje, idet der her som udgangspunkt anvendes private hjem.

På nuværende tidspunkt fordeler dagplejerne sig således i distrikterne:

Distrikt Baltorp: 5 dagplejere

Distrikt Hedegård: 4 dagplejere

Distrikt Skovlunde: 5 dagplejere

Distrikt Skovvejen: 3 dagplejere

Herudover er fire dagplejere ansat i dagplejehuset Kornvænget som gæstedagplejere.

Det er i øjeblikket meget svært at rekruttere dagplejere. Således har dagplejen i Ballerup Kommune i foråret 2019 annonceret efter en dagplejer i Skovlunde. Der kom ingen ansøgninger til stillingen.

KL, FOA og senest EVA har løbende lavet undersøgelser af rekrutteringsproblematikken i forhold til dagplejere. Den seneste undersøgelse fra 2010 viste, at kun omkring 36 pct. af kommunerne fandt det let eller overvejende let at rekruttere dagplejere.

Undersøgelserne nævner en række årsager omkring jobbet særlige beskaffenhed, hvor en række faktorer skal spille sammen:

- bopælen skal være i det område, hvor der efterspørges dagplejere,
- man skal som dagplejer have passende fysiske rammer til at huse 3-4 småbørn og kunne stille en del af hjemmet til rådighed,
- børnene skal tilbydes et dyre- og røgfrit miljø,

- resten af familien skal være indforstået med børnenes tilstedeværelse i hjemmet,
- man skal være indforstået med at arbejde 48 timer om ugen,
- man skal have de rette personlige kvalifikationer.

Derudover er dér de vilkår, som gælder for rekruttering generelt, at det afhænger af beskæftigelsessituationen, arbejdsudbuddet i området osv.

I Ballerup Kommune blev der senest ansat nye dagplejere i 2013.

Det vurderes bl.a. på baggrund af ovenstående pt. ikke muligt at rekruttere så stort et antal dagplejere i Ballerup Kommune, at det vil bidrage væsentligt til kapaciteten og det er i øjeblikket generelt vanskeligt overhovedet at rekruttere, fx pædagoger.

ad 2. Etablering af skovbørnehaver

En skovbørnehave kan forstås som:

- 1) Et fast opholdssted i en skov eller andet sted i naturen, hvor man transporter sig til hver dag (udflytterbørnehave).
- 2) En bus som både fungerer som transport og opholdssted.

1) Skovbørnehave:

Der etableres en eller anden form for bygning i naturen, og bygningen tilknyttes et børnehus som et ekstra grupperum.

En skovbørnehavegruppe vil typisk rumme ca. 20 børnehavebørn fra børnehuset, - det kan være de samme 20 børn hele tiden eller forskellige grupper på skift. Der skal typisk arrangeres en fælles transport fra børnehuset, med mindre man kan finde et sted, som ligger i gå-afstand eller inden for en rimelig rækkevidde af offentlig transport.

Det betyder, at der i princippet kan merindskrives fx 20 børn i børnehuset under forudsætning af, at 20 børn er ude af huset i hele det tidsrum, hvor der er mange børn i huset, - typisk fra kl. 8.30 til 15.30. Generelt vil en skovbørnehavegruppe have et sted, hvor børnene kan afleveres og hentes, også uden for det nævnte tidsrum. Det forudsætter mulighed for en tilknytning til et børnehus, hvor der er personaleressource til modtagelse og aflevering, samt evt. garderobeplads, jf. også nedenfor nævnte forudsætninger.

En gruppe på 20 børn bør som udgangspunkt bemannes med 2 pædagoger og en medhjælper, og der skal være vikarbudget til at ferie og afspadsering kan afvikles.

Transportudgifterne afhænger af transportform og afstande, men vil som udgangspunkt omfatte en bus (evt. en minibus), samt flere personaler med 'stort kørekort'.

Umiddelbart vil omkostninger ved en skovbørnehavegruppe være:

Skovbørnehavegruppe	Kr.
2 pædagoger á 37 timer	832.000
1 medhjælper 37 timer	344.000
Vikar ½ stilling	172.000
Transport (løbende driftsomkostninger)	96.000
Drift af bygning (rengøring, forbrug)	45.000
Bruttoudgift	1.489.000
Nettoudgift	1.217.000
Demografiomkostninger ved 20 børn	- 1.201.080
Samlet kommunal nettoomkostning (sammenlignet med plads i et gennemsnitlig eksisterende børnehushus)	15.920

Ovenstående repræsenterer udgiften ved drift af en busbørnehavegruppe, dvs. de ca. 7 timer om dagen, som denne gruppe er i funktion. Der vil også være personaleudgifter forbundet med pasning af børnene uden for dette tidsrum, alt efter de muligheder som tilbydes herfor.

Hertil kommer evt. udgifter til etablering af bygning (anlægsudgifter) samt evt. køb af bus (engangs anlægsudgift på ca. 0,4 mio.kr.) eller anden transportform (drift ved offentlig transport). Desuden er det erfaringerne at de gennemsnitlige personaleomkostninger er lidt højere ved mindre pasningstilbud, da fleksibiliteten omkring personaleanvendelsen sat i forhold til antallet af børn er mindre.

2) Busbørnehave:

En busbørnehave drives ved, at en 'skovbus' tilknyttes et eksisterende børnehushus. Skovbussen er en ombygget bus, hvor der er sæder, borde og sikkerhedsseler m.m. til fx 20 børn og 3-4 voksne. Bussen er indrettet med køkken, toilet og tørreskab til skiftetøj osv. Sæder og borde er indrettet, så de kan ændres til senge, hvis nogle af børnene skal have en middagslur.

En skovbus kan anvendes hele året. Typisk skiftes forskellige grupper i dagtilbuddet til at tage på tur med skovbussen, så hver gruppe børn f.eks. er en uge i skoven og to uger i institutionen.

Det betyder, at der i princippet kan merindskrives fx 20 børn i børnehuset under forudsætning af, at bussen er ude at køre i hele det tidsrum, hvor der er mange børn i huset, - typisk 8.30 til 15.30, og at der kan skabes den nødvendige rotation i anvendelsen af grupperummene i børnehuset.

En forsvarlig bemanning af bussen med 20 børn i børnehavealderen er en chauffør (medhjælper), samt 2 pædagoger på 37 timer og vikar for disse, da forsvarlig pasning ikke er tilrådelig uden denne bemanning.

Umiddelbart vil omkostninger ved en busbørnehavegruppe være:

Busbørnehave:	Kr.
Løn chauffør (30 timer/ugl.)	340.000
2 pædagoger á 37 timer	832.000
Vikar ½ stilling	172.000
Drift af bus	96.000
Rengøring, klargøring m.v.	70.000
Bruttoudgift	1.510.000

Nettoudgift	1.234.425
Demografiomkostninger ved 20 børn	- 1.201.080
Samlet kommunal nettoomkostning (sammenlignet med plads i et gennemsnitlig eksisterende børnehus)	33.345

Ovenstående repræsenterer udgiften ved drift af en busbørnehavegruppe, dvs. de ca. 7 timer om dagen, som denne gruppe er i funktion. Der vil også være personaleudgifter forbundet med pasning af børnene uden for dette tidsrum, alt efter de muligheder som tilbydes herfor.

Hertil kommer anlægsudgifter til indkøb og evt. ombygning af bus. Dette blev undersøgt for ca. 3 år siden og der var omkostningsvurderingen på ca. 2,5 mio. kr. Det må forventes, at den aktuelle omkostning vil være omkring 2,7 – 2,8 mio. kr., afhængigt af om der kan findes egnet bus eller en bus som allerede er ombygget. Desuden er det erfaringerne at de gennemsnitlige personaleomkostninger er lidt højere ved mindre pasningstilbud, da fleksibiliteten omkring personaleanvendelsen sat i forhold til antallet af børn er mindre.

Forudsætninger for de nævnte eksempler på skov- og busbørnehavegrupper

I begge eksempler er det forudsat, at det er tale om en udvidelse af et eksisterende børnehus, så ledelsen af de ekstra medarbejdere kan varetages af den pædagogiske leder.

I forhold til arbejdsmiljølovgivningen skal pavilloner, busser e.l., hvis de bruges som børnehavens 'hjemsted', i princippet indrettes som en bygning med de krav, som bl.a. bygningsreglementet stiller, herunder brand- og sikringsregler. I hvert tilfælde må det konkret vurderes, hvor meget stedet skal bruges som egentlig daginstitution.

Hvis børn og medarbejdere er ude af huset 7 timer hver dag, vil de medarbejdere, som deltager i ordningen, komme til at oparbejde en del afspadsering (i hele dage), hvorfor der enten skal være en ordning med det tilknyttede børnehus omkring afspadsering, afholdelse af ferie m.v. Eller at grupperne ikke er ude i ferieperioder.

Det vurderes, at såvel skov- som busbørnehavegrupper henvender sig primært til børnehavebørn, da der ellers vil være yderligere krav til ergonomisk rigtige faciliteter i forbindelse med bleskift mv.

Det bemærkes, at personalet har de samme rettigheder i forhold til fx pauser, som man har i en almindelig daginstitution.

I det tilknyttede børnehus kræver det, at der er garderobefaciliteter til 20 ekstra børn, da børnene skal have et sted at lægge deres ting, før de tager af sted/når de kommer tilbage, hvad enten det er en fast gruppe, der tager afsted, eller grupperne skiftes. Der er ikke foretaget en konkret vurdering af, i hvilke børnehuse der kan skaffes plads til dette.

ad 3. Anvendelse af børnehusenes fællesrum

Børnehuse i Ballerup Kommune og i de tre distrikter; Skovlunde, Skovvejen og Hedegården er meget forskellige både i størrelse og indretning. Der er derfor forskellige muligheder for eventuel anvendelse af fællesrum.

Fællesrum forstås her som de rum, hvor der kan foregå børnerettede aktiviteter og som ikke er grupperum. Det kan fx være kreativitets-, multi- og aktivitetsrum eller fx større fællesrum i tilknytning til garderober og lignende.

Et øget antal børn i børnehuse, fordi et antal fællesrum tages i anvendelse som grupperum, vil sikre tilknytning og nærhed til bopælsdistriktet og overgang til skole, men vil ikke umiddelbart være helt omkostningsneutralt. Det skyldes dels, at indretningen af fællesrummene m.v. er meget forskellige i størrelse og indretning, hvorfor der skal foretages visse tilpasninger. Og det skyldes dels at der vil være bygningsmæssige udfordringer i forhold til et tilstrækkeligt antal toilet- og puslefaciliteter, liggehaller samt garderobe og køkkenkapacitet, da børnehuse i dag for de flestes vedkommende er bygget, så der er sammenhæng mellem antallet af børn i de nuværende grupperum og toilet-, køkken- og garderobefaciliteter.

Det skal bemærkes, at det pædagogiske grundlag og den vante anvendelse af rummene vil blive forandret med en anvendelse af fællesrum til grupperum.

Det skal i øvrigt bemærkes, at flere børnehuse allerede og løbende anvender fællesrum i forskelligt omfang til at imødegå periodevis udsving i børnetallet, herunder når der i perioder er flere børn end børnehuse er normeret til. Pt. anvendes fællesrummene således i forbindelse med merindskrivning i enkelte børnehuse i distrikterne Skovlunde, Skovvejen og Hedegården.

En gennemgang af fællesrummene i de tre distrikter viser, at rummene dagligt anvendes til bl.a. soverum, motions- og kreativitetsrum samt til at samle bl.a. de store børn til daglige særlige grupper og dermed får funktion af storbørnsgrupperum. Endvidere bruges fællesrummene til særlige aktiviteter i løbet af dagen og når der er behov for at skille børnegrupper ad. I enkelte af børnehuse anvendes fællesrummene tillige i forbindelse med åbning og lukning af børnehuse samt som garderober.

Det er den generelle vurdering, at rummene anvendes dagligt stort set konstant i perioden mellem kl. 9.00 og kl. 15.30, jf. dog særlig anvendelse om morgenen og aftenen i de enkelte børnehuse. Det er ligeledes vurderingen, at fællesrummene anvendes mere om vinteren end om sommeren, når det i højere grad er muligt at være ude i længere tid.

Umiddelbart ville der i distrikt Skovlunde på kort sigt kunne inddrages fællesrum i hhv. Villa Kulla, Lilletoften og Himmel og Hav, idet der dog ikke er brug for alle fællesrum. Ved en foreløbig vurdering ville en anvendelse af Villa Kullas 2 værksteder kunne omdannes til ca. 12-15 vuggestuepladser og alrum/sal omdannes til fx en storbørnsgruppe med ca. 35-45 børn. Dette ville kunne dække det stigende behov for pladser i ca. et til halvandet år, dog under forudsætning af at den frigivne plads til storbørnsgrupper udnyttes fuldt ud. I forhold til Himmel og Hav er der en opmærksomhed omkring kommende fællesbrug af fællesrum, som kan betyde at anvendelsen til grupperum vanskeliggøres.

Herudover kunne det overvejes om dagplejens lokale i Himmel og Hav kunne anvendes til en vuggestuegruppe med plads til 13 børn. Der vil i givet fald skulle findes andre egnede lokaler til dagplejen i nærområdet.

Umiddelbart ville der i distrikt Skovvejen på kort sigt skulle inddrages omkring 2-3 fællesrum i de nuværende børnehuse. Det kan fx være et fællesrum Ved Skoven, hvor der kunne være plads til ca. 13 vuggestuebørn samt samlingsalen i børnehuset Lundegården, hvor der kan være plads til mellem 20-30 børnehavebørn. Dette vurderes at kunne tage en del af den aktuelle tilstrømning, idet der dog ikke skal foretages mange yderligere indskrivninger i distriktet end de allerede kendte førend denne udvidelse ikke er tilstrækkeligt. Det skal bemærkes, at dele af fællesrummene i Lundegården allerede anvendes i forbindelse med merindskrivningen. Alternativt og som tilføjelse hertil kan være at kigge på fællesrummene i Valhalla, såfremt merindskrivningen fortsat stiger.

I Hedegården vil der umiddelbart være begrænsede muligheder for anvendelse af fællesrum. I børnehuset Regnbuen er der alene et fælles indgangslokale, som er kombineret med et køkken og garderobe. I børnehuset Globen anvendes fællesrummene allerede delvist til merindskrivning og den resterende plads anvendes ofte til specialgrupperne i børnehuset og i Birkegården anvendes pladsen i fællesrummene også delvist til merindskrivning ud over de ovennævnte aktiviteter.

Samlet set er der således varierende muligheder for anvendelse af fællesrum til yderligere merindskrivning. Der vil i nogle af børnehusene være en udfordring i forhold til køkken-, toilet- og puslepladskapacitet i forhold til en merindskrivning i fællesrummene. Mulighederne herfor samt de anlægsmæssige omkostninger forbundet herved vil skulle beskrives, såfremt det vælges at gå videre med den løsning.

ad 4. Anden distriktsopdeling end de nuværende

Der kan ligeledes overvejes en anden distriktsinddeling end den nuværende, idet der i øjeblikket er uudnyttet kapacitet i distrikterne Baltorp og Måløvvej. Dog forventes, jf. befolkningsprognoserne, et stigende antal børn i de kommende år i distrikt Baltorp og fra ca. 2023 ligeledes et stigende antal børn i distrikt Måløvvej. Sidstnævnte prognose er overvejende drevet af nybyggeri.

For nuværende er Ballerup Kommunes dagtilbud for 0-5 års børn organiseret i henhold til kommunens fem skoledistrikter. Inden for denne distriktsorganisering findes der et antal afdelinger (børnehuse). Endvidere omfatter dagtilbuddene også dagplejen.

Dagplejen fungerer organisatorisk som én daginstitution, men der er dagplejehjem fordelt over hele kommunen.

Der ligger desuden 3 privatinstitutioner i Ballerup Kommune:

- Skovlunde Menighedsbørnehave, Torvevej 17, 2740 Skovlunde.
- Børnehuset Rosenlund, Tangevej 46, 2740 Skovlunde.
- Brombærhuset v. Michaelskolen, Stokholtbuen 25, 2730 Herlev.

Ballerup Kommune har ikke anvisningsret til privatinstitutionerne, som derfor skal kontaktes direkte af forældrene, hvis man ønsker at skrive sit barn op hertil.

Indledningsvis bemærkes, at eventuelle overvejelser om en ændring af distrikterne på dagtilbudsområdet vil betyde flere skift og samarbejdspartener for forældre og børn, såfremt der ikke samtidig ses på skoledistrikterne.

Det er vurderingen, at ensartede distrikter er med til at skabe en god og tryk skolestart for alle børn gennem et øget og forpligtende samarbejde mellem forældre, dagtilbud og BFO/ skole. Det er visionen at nå frem til, at ledere og medarbejdere i fællesskab samarbejder om at skabe gode forudsætninger for, at alle børn kan træde kompetente ind i skolens sociale og faglige læringsmiljøer og give dem en følelse af tryk, gå-på-mod og inddragelse.

Der arbejdes i udgangspunktet ikke med én bestemt model for børns skolestart, men med et fælles afsæt for, hvad samarbejdet om det skolestartende barn skal indeholde, jf. "Fælles om en god skolestart". På baggrund af det fælles afsæt er det op til hvert enkelt distrikts dagtilbud og BFO/skole at udarbejde en fælles samarbejdsaftale for den gode skolestart. Samarbejdsaftalen skal tilpasses kommunale visioner, mål og procedurer samt lokale forhold og indsatser. Det er derfor den samlede ledelse i de enkelte distrikter, der sammen med medarbejderne skal omsætte Ballerup Kommunes fælles principper for en god skolestart til pædagogisk praksis.

I forhold til de nuværende distrikter er distrikt Skovvejen i sin opbygning afgrænset mod distrikt Måløvvej af en grøn kile og mod distrikt Baltorp af Frederikssundvejen.

Distrikt Skovlunde er afgrænset mod distrikt Hedegården af Idrætsparken og mod distrikt Baltorp af et industriområde.

I Distrikt Hedegården er der en afgrænsning mod Skovlunde af Idrætsparken og mod distrikt Baltorp bl.a. af Vestbuen og Ballerup Boulevard.

Pt. ses ikke mange børn som vandrer på tværs af distrikterne, jf. også notat som fremlagt på Børne- og Skoleudvalgets møde den 9. april 2019.

ad 5. tilskud til pasning af egne børn

En anden mulighed for en forøgelse af kapaciteten kan være gennem forældrenes pasning af egne børn og et tilskud hertil. Rammerne for udbetaling af tilskud fremgår af dagtilbudsloven.

Det er Kommunalbestyrelsen som fastsætter tilskuddets størrelse, aldersgruppe og varigheden inden for en ramme af minimum otte uger og maksimalt et år. Tilskuddets maksimale størrelse i Ballerup Kommune vil inden for de nuværende rammer være på ca. 7.500 kr. pr. måned eller 90.000 kr. om året. Demografitildelingen til et børnehavebarn er til sammenligning pt. på godt 60.000 kr. årligt.

Den samlede tilskudsperiode kan deles i to perioder og der kan kun udbetales tilskud til op til tre børn i samme familie.

Betingelserne for at få tilskuddet er, jf. dagtilbudsloven, at forælderen:

- Har tilstrækkelige danskundskaber til at kunne udvikle barnets dansksproglige kompetencer.
- Ikke samtidig modtager offentlig overførelsesindkomst eller har en arbejdsindtægt.
- Ikke er omfattet af § 13, stk. 10, og § 13 f, stk. 1-4, jævnfør § 26, stk. 4-10, i lov om aktiv socialpolitik, og
- Har opholdt sig her i landet i 7 ud af de seneste 8 år.

Ballerup Kommune har tidligere givet tilskud til pasning af egne børn. Ordningen omfattede børn til og med to år og havde et tilskud på 75 pct. af bruttodriftsudgiften til en dagtilbudsplads. Den daværende ordning blev i gennemsnit benyttet af ca. 25 børn. I 2010 blev tilskuddet afskaffet, hvilket blev anslået til en varig besparelse i datidspriser på 1,5 mio. kr. årligt.

Umiddelbart vil tilskud til pasning af egne børn ikke bidrage til grundtanken bag Børne- og Ungestrategien, som vægter betydningen af fællesskab. Lovgivningen giver ikke mulighed for at vurdere, om det for det enkelte barn ville have været mere udviklende at være i vuggestue og profitere af en professionel pædagogisk indsats.

Økonomien for Ballerup Kommune, hvis tilskuddet indføres, er usikker. Økonomien afhænger af tilskuddets størrelse og af, hvor mange af dem, der får tilskuddet, som ville have valgt en dagtilbudsplads, herunder om der aktuelt er ledig kapacitet.

Der er i øjeblikket ca. 50 1- og 2-årige, som ikke er i dagtilbud eller får tilskud til privat pasning. Det vides ikke, hvor mange af de børns forældre, der opfylder kriterierne i dagtilbudsloven og det kan i øvrigt ændre sig over tid. Det vides heller ikke, hvor mange der evt. vil bruge tilskuddet til at finansiere en forlængelse af barslen, og om det således erstatter en dagtilbudsplads.

ad 6. muligheder for fysisk udvidelse af kapaciteten i dagtilbud

Børne- og Skoleudvalget behandlede på møde den 5. februar 2019 (pkt. 10) bygningskapaciteten i dagtilbuddene i Ballerup Kommune.

Af kapacitetsanalysen fremgår at der pt. er en stigende tilgang af børn i særligt to distrikter; Skovlunde og Skovvejen. Siden er der kommet en kraftig forøgelse af antallet af indskrevne børn i Hedegården, jf. ovenstående. Denne analyse vil derfor i det følgende komme med forslag til fysisk kapacitetsøgning i de tre nævnte distrikter.

Der vedlægges til sagen tegninger over de forskellige tilbygningsløsninger. Et foreløbige overslag over økonomien i de forskellige løsninger findes nederst i notatet.

Muligheder for øget fysisk kapacitet på langt sigt i distrikt Skovlunde

Det er forventningen, at antallet af børn i distrikt Skovlunde forventes at stige yderligere i de kommende år, - herunder ses en tendens, jf. kvartersopgørelserne, til et generationsskifte i dele af Skovlunde. Dette taler for mere permanente løsninger for udbygning af den fysiske kapacitet.

Ønskes således en mere permanent øget kapacitet skønnes det muligt at bygge til i børnehuset Ellekilde. Der er foretaget en indledende vurdering på skitseniveau, som sandsynliggør en mulig tilknytning. I forslaget regnes med en udvidelse på 2 ekstra børnehavegrupper og 2 ekstra vuggestuegrupper og dermed samlet mellem ca. 55 og 65 børn alt efter størrelsen på grupperummene og de omkringliggende faciliteter, så som køkken-, toilet-, garderobe- og udendørs legekapa-
citet.

Der er her ikke taget stilling til organisering, struktur m.v. af en sådan institutionsstørrelse, men fortrinsvis set på en forøgelse af den fysiske kapacitet med henblik på et øget antal børn.

En tilbygning af den foreslåede størrelse vil dels forudsætte et mere grundigt analysearbejde med inddragelse af arkitekter m.v., dels skal der tages forbehold for evt. tilkommende ændringer, fx evt. jord- og terrænarbejder, flytning af eksisterende adgangsforhold, parkering m.v. Derfor skal nedenstående økonomiske estimat tages med væsentlige forbehold.

En tilbygning i den foreslåede størrelse (ca. 850 m²), anslås at løbe op i mellem 22 og 25 mio.kr.

En tilbygning i Ellekilde ses umiddelbart i forhold til befolkningsudviklingen at kunne håndtere kapaciteten i en del år fremadrettet, såfremt der samtidig opretholdes et tilbud på Torvevej.

Umiddelbart ses ikke de store muligheder for tilbygninger i relation til Lilletoften.

Der er dog mulighed for at etablere en lidt større tilbygning i sammenhæng med Villa Kulla, som ikke umiddelbart inddrænger de udendørs legearealer væsentligt. Tilbygningen ville kunne placeres mellem de to fløje i indgangen, hvor der i dag er enkelte cykelstativer og en mindre legeplads. En mindre tilbygning i Villa Kulla vil kunne rumme ca. 2 grupperum og dermed mellem 25-35 børn alt efter om der er tale om vuggestue- og/eller børnehalebørn. Omkostningerne til en sådan tilbygning anslås forsigtigt til at ligge på mellem 3,5-4,5 mio.kr.

En tilbygning i Villa Kulla vil umiddelbart kunne håndtere kapacitetsudfordringerne frem til omkring årsskiftet 2020/21, såfremt Torvevej anvendes og der ikke ses en yderligere acceleration i indskrivningen af børn i distriktet.

Muligheder for øget fysisk kapacitet på langt sigt i distrikt Skovvejen

Der vurderes umiddelbart tre muligheder af varierende kvalitet, størrelse og omfang for forøgelse af kapaciteten i distrikt Skovvejen. Fælles for forslagene har været et ønske om at skabe en større sammenhæng og fleksibilitet i distriktets børnehuse, herunder ikke mindst i forhold til en fremadrettet mulighed for at håndtere variationer i antallet af vuggestue- og børnehalebørn. En variation som i dag vanskeliggøres af sammensætningen af børnehuse.

Endvidere er der skelet til de nuværende børnehuses stand og fremtidige behov for eventuelle reparationer m.v.

Det skal bemærkes, at prognoserne for Skovvejens distrikt forudsætter et enten svagt faldende eller stagnerende børnetal i distriktet i de kommende år. Dette genkendes dog ikke i den nuværende udvikling, hvor der ses en relativ stor merindskrivning i distriktet, jf. ovenstående gennemgang af udviklingen i antallet af børn.

Umiddelbart vurderet er det muligt, at skabe yderligere to grupperum i børnehuset Lundegården, bl.a. ved etablering af flytning af liggehal m.v. En evt. ændring forventes at kunne rumme op mod 20-24 vuggestuebørn. Det skal bemærkes, at en sådan løsning vil forudsætte, at der også ses på overgangen til og kapaciteten i

børnehavedelen af børnehuset, så børnehuset har mulighed for at huse alle børn indtil skolestart.

En sådan udvidelse af Lundegården forventes at beløbe sig til mellem 1,2 og 1,5 mio. kr.

På lidt længere sigt er der ved en sammenbygning mulighed for at skabe yderligere 2 grupperum til mellem 35 og 45 børn, herunder en øget køkkenkapacitet i børnehuset Lundegården. Dette særligt med henblik på at skabe sammenhæng mellem vuggestue og børnehave i samme børnehus, samt ikke mindst fremadrettet have en fleksibel mulighed for at håndtere udsving i børnetallet, bl.a. mellem de yngste og ældste i børnehuset. En sådan udvidelse vil endvidere binde børnehuset bedre sammen og kunne frigøre driftsmidler på sigt.

En fuld sammenbygning af børnehuset Lundegården estimeres til at koste mellem 15 og 17 mio. kr. Som understøtning til dette forslag er udarbejdet en bagvedliggende skitse.

Et alternativ hertil er en mindre udbygning af børnehuset Ved Skoven, hvor der kan etableres op til 2 yderligere grupperum til ca. 30 børn, dog bl.a. ved anvendelse af det nuværende bevægelses-/rytmikrum. En udvidelse heraf forventes at beløbe sig til ca. 4 mio. kr. Det skal bemærkes, at dette alternativ har konsekvenser for det samlede pædagogiske miljø i børnehuset, idet det vil minimere antallet af fællesrum.

Tænkes i helt stor skala og med en hensyntagen til bygningernes stand samt fleksibilitet kan der eventuelt på længere sigt overvejes en sammenlægning af Nord- og Sydpolen samt en udvidelse af den samlede kapacitet i distriktet. Det vil dog medføre bygning af et børnehus med op til 12 grupperum og dermed et børnehus på op mod 200 børn. Et forsigtigt økonomisk estimat heraf beløber sig til mellem 61 og 65 mio. kr.

Muligheder for øget fysisk kapacitet på langt sigt i distrikt Hedegården

Der ses i øjeblikket end noget større merindskrivning i Hedegården end tidligere og end forventet. Pt. er der en merindskrivning på over 28 børn i distriktet set i forhold til tidligere, hvoraf en del af børnene allerede er startet og en stor del forventes at starte i børnehuse i distriktet umiddelbart efter sommerferien. Det har – og vil – medføre en overbelægning.

På baggrund heraf er der undersøgt en række muligheder for at øge den fysiske kapacitet i distriktet. Det skal bemærkes, at en udvidelse af den fysiske kapacitet skal ses i sammenhæng med den samlede analyse af kommunens ejendomme i Hedegården, som blev aftalt med den politiske aftale for budget 2018. Det forventes, at analysen præsenteres for økonomiudvalget i sensommeren 2019.

Nedenstående forslag til forøgelse af den fysiske kapacitet i distriktet vil derfor i store træk være enslydende med forslagene i den samlede analyse, dog alene vedrørende dagtilbudsområdet.

Umiddelbart ses følgende muligheder:

1. Hedegårdsskolen fløj A

Der er pt. ledige lokaler over for Globen, på Hedegårdsskolen, hvor der tidligere har været tandlæge. Ved at flytte Sesam hertil skabes der plads i Globen, og man bevarer muligheden for, at Sesam fortsat kan benytte de vante udeområder, og det vil samtidig være tæt på, hvor forældrene bor.

Omkostninger udgør 0,2 til 0,3 mio. kr.

2. Birkegården (dagplejen)

Hvis dagplejens legestue, som i dag har til huse i en pavillon i Birkegården, rykkes til andre lokaler, fx ved en samlokalisering med gæstedagplejen på Kornvænget eller fx ved anvendelse af den tidligere tandklinik ved Hedegårdsskolen, kan pavillonen bruges til merindskrivning i Birkegården.

Omkostninger formentlig omkring 0,2 til 0,4 mio. kr.

3. Maglegården BFO

Maglegården anvendes stort set i hele åbningstiden, fx i perioden fra 1. maj til medio august måned. En flytning af BFO'en til Hedegårdsskolen vil kunne skabe mulighed for at anvende lokalerne til andre formål, fx daginstitution. Dette forudsætter dog en større rokade.

Omkostninger udgør 3,2 til 4,0 mio. kr.

4. Villa Blide (kælderen)

I kælderen på Villa Blide ligger der ledige lokaler, som børnehuse i kommunen kan benytte ved akutte situationer, fx i forbindelse med akutte vandskader eller rottebekæmpelse. Hvis Sesam rykkede dertil ville lokalerne udnyttes væsentlige oftere, men det vil samtidig betyde at Sesam isoleres i forhold til de almene tilbud. Da hovedparten af børnene i Sesam er vuggestuebørn vil det kræve en del bygningsmæssige ændringer i Villa Blide, da der er mange fysiske niveauskift og trapper i lokalerne.

Alternativt kan lokalerne anvendes af Globen/Birkegården til fx storbørnsgrupper eller 'rene' udflyttergrupper, som så kan generere plads til merindskrivning. En yderligere mulighed er at grupperne anvender Villa Blide på skift, fx at rød stue er på Villa Blide mandag og blå stue tirsdag osv. Begge forslag kræver buskørsel med tilhørende start- og driftsudgifter.

For begge forslag forudsættes en opsamlings- og afleveringsmulighed, som dels kræver fysisk plads (fx den nuværende pavillon) og mandskab til at tage imod de endnu ikke afleverede eller afhentede børn. Til denne løsning skal bemærkes, at Sesams brugere er sårbare børn og forældre. Derudover skal det bemærkes, at kælderen i Villa Blide, som evt. tænkes anvendt, trænger til nogen istandsættelse og en opmærksomhed på brandsikkerhed og flugtveje, alt efter hvordan anvendelsen tænkes. Anvendes Villa Blide som fast børnehus eller som fast satellit, vil der være skærpede krav til brandsikkerhed m.v.

Omkostninger til istandsættelse 1,2 til 1,7 mio. kr. Dertil kommer drift.

På længere sigt kan det overvejes at udbygge Globen med en ekstra længe, hvilket vil give plads til det stigende antal børn i en længere periode og på denne vis fremtidssikre kapaciteten i distriktet. Det forudsætter, at udlejer er interesseret heri, idet de ville skulle stå som bygherre. En evt. tilbygning vil dog medføre større le-

jeudgifter fremadrettet. Omvendt er de generelle driftsudgifter som oftest marginalt mindre ved større enheder, set i forhold til mindre enheder (der er ikke udarbejdet tegninger i forhold til dette forslag).

Endelig vil der på længere sigt være en mulighed for at bygge de enkelte huse i Birkegården sammen. Det vil alt efter omfang af tilbygningen kunne give plads til mellem 3-5 nye grupperum og dermed mellem 40 – 60 børn alt efter om der er tale om vuggestue- og/eller børnehavebørn. Et meget løst anslået omkostningsniveau vil være på mellem 12 – 15 mio.kr. med en anslået m² pris på mellem 25.000 – 30.000 kr. pr. m². Tænkes på lang sigt vil en sammenbygning af Birkegården – alt efter omfang – kunne erstatte Regnbuen (der er ikke udarbejdet tegninger i forhold til dette forslag).

Ovenstående bygningsmæssige forslag er sammenfattet i nedenstående tabel:

Distrikt	Bygning/Børnehus	Forventet kapacitet (antal børn)	Forventet omkostningsniveau (mio. kr.)
<i>Skovlunde:</i>			
	Ellekilde	55-65	22-25
	Villa Kulla	25-35	3,5-5,5
<i>Skovvejen:</i>			
	Lundegården (ombygning af liggehal)	20-24	1,2-1,5
	Lundegården (sammenbygning)	35-45	15-17
	Ved Skoven	Ca. 30	Ca. 4
	Nord- og Sydpolen (erstatte nuværende)	Ca. 200	61-65
<i>Hedegården:</i>			
	Flytning af Sesam	Ca. 20-30	0,2 - 4 (afhænger af løsning)
	Flytning af dagplejens legestue	Ca. 20 - 30	0,2 – 0,4
	Globen (ny fløj)	Ca. 30-50	Medfører ikke anlægsudgifter. Komende driftsudgifter kendes pt. ikke.
	Birkegården	40-60	12-15 (usikkert skøn)